

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра музичної україністики та народно-інструментального мистецтва

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІСТОРІЯ, ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА ВИКОНАВСТВА

Освітня програма
«Інструментально-виконавське мистецтво»

Спеціальність – 025 «Музичне мистецтво»

Галузь знань – 02 «Культура і мистецтво»

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 11 від “19” лютого 2021 р.

м. Івано-Франківськ – 2021

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Історія виконавства, теорія та методика гри на народних інструментах
Викладач (-і)	Гулянич Ю. М. кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри музичної україністики та народно-інструментального мистецтва Князєв В. Ф. кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри музичної україністики та народно-інструментального мистецтва
Контактний телефон викладача	Гулянич Ю. М. 095 064 94 84 Князєв В. Ф. 050 980 43 42
Е-mail викладача	yurii.hulianych@pnu.edu.ua vlad.kniazev@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Групові заняття, очна та заочна форми навчання
Обсяг дисципліни	Два семестри
Посилання на сайт дистанційного навчання	-
Консультації	Консультації проводяться відповідно до графіку занять зі студентами
2. Анотація до курсу	
<p>Навчальна дисципліна «Історія виконавства, теорія та методика гри на народних інструментах» базується на теорії і практиці професійного розвитку педагога-музиканта, що забезпечує процес художньо-педагогічної освіти бакалаврів, сприяє їх професійному розвитку, стимулює формування музично-педагогічної майстерності.</p> <p>У процесі проходження курсу студенти ознайомлюються та вивчають ряд теоретичних положень стосовно методів опрацювання музичного матеріалу, стадійності роботи над твором, музичної пам'яті, роботи в перед концертний період, проблеми сценічного хвилювання тощо. Розглядаються основні закономірності, які протязі стадійності опрацювання музичного твору будуть сприяти оперативному досягненню музичного матеріалу та його повноцінному відтворенню у концертних умовах.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета курсу: дати студентам теоретичні знання та прищепити відповідні практичні навички, потрібні для їхньої майбутньої виконавської та педагогічної діяльності. Розглянути коло питань, пов'язаних з історією виконавства, проведенням уроку із фаху на різних етапах навчання, з особливостями роботи над інструктивним матеріалом та музичними творами різних форм і жанрів.</p> <p>Цілі курсу:</p> <ul style="list-style-type: none"> • знати історичні закономірності формування виконавства на народних інструментах (баян-акордеон, бандура, цимбали, гітара); • знати основний репертуарний спектр різних виконавських напрямів народно-інструментальної музики; 	

- здійснювати аналіз явищ сучасного мистецтва як соціокультурного феномена в історичному ракурсі;
- особливості відтворення виконавських стилів у специфіці звуку, ритму, динаміки, фразування у творах різних жанрів, форм;
- форми і різновиди сучасного народно-інструментального виконавства;
- інструментальний сольний репертуар для окремих народних інструментів;
- аналізувати і практично ідентифікувати зразки різноманітних виконавських стилів і напрямів;
- дати аналіз конкретних музичних творів з точки зору їх жанрово-стильових рис, музичної форми, мовно-виражальних засобів;
- зробити цілісний аналіз конкретного прикладу виконання солістом музичного твору (на основі нотного тексту і аудіо чи відео запису);
- визначити основні риси виконавського стилю соліста-музиканта, пов'язуючи їх з епохою, композиторським стилем, традиціями народно-інструментальної гри.
- ознайомити із психофізіологічними особливостями формування виконавської майстерності;
- вивчення методики проведення уроку на різних етапах навчання;
- оволодіння теоретичними основами виконавства на народних інструментах, які охоплюють питання аналізу природи специфічних технічних прийомів, процесу планомірного розвитку окремих сторін музичних здібностей та музичного мислення учнів у поєднанні із опануванням специфікою інструменту;
- опанувати методи опрацювання музичного матеріалу;
- знати особливості роботи над інструктивним матеріалом;
- оволодіння основними етапами роботи над музичним твором.

4. Результати навчання (компетентності)

Вивчення дисципліни «Історія виконавства, теорія та методика гри на народних інструментах» сприяє формуванню у студента таких фахових компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 1. Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 2. Здатність розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.

ЗК 8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 15. Здатність до шанобливого й дбайливого ставлення до історичної спадщини і культурних традицій.

Фахові компетентності спеціальності (ФК)

ФК 3. Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.

ФК 4. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.

ФК 5. Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні

досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.

ФК 6.Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.

ФК 7.Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.

Програмні результати навчання

ПР 3. Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.

ПР 5. Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.

ПР 8. Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

ПР 13. Вміти здійснювати педагогічну діяльність.

ПР 14. Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.

ПР 15. Використовувати на професійному рівні методи та прийоми викладання гри на інструменті.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу – два семестри

Вид заняття	Загальна кількість годин -
	180
Лекції	60
семінарські заняття / практичні / лабораторні	30
самостійна робота	90

І семестр

Загальна кількість годин	120 год.
Лекційні / практичні	40 / 20 год.
Самостійна робота	60 год.

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
I	025 «Музичне мистецтво»	I	нормативний

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завданн я, год	Вага оцінки	Термін виконання
------------	------------------	------------	-------------------	----------------	---------------------

Змістовий модуль 1. Історія розвитку народно-інструментального виконавства.

1. Мета і завдання. Принципи побудови курсу та його структура.	аудиторні	Література до теми	2 л., 4год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної
---	-----------	--------------------	--------------------------------	---------------------------------	------------------------------------

					дисципліни
2. Традиційні хордофони та аерофони Західної України. Історичний огляд системи народно-інструментального виконавства і освіти в Україні.	аудиторні	Література до теми	4 л., 6 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
3. Академізація виконавства на народних інструментах в ХХ ст.	аудиторні	Література до теми	4 л., 2 п., 6 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
4. Сучасні школи гри на народних інструментах в Україні.	аудиторні	Література до теми	4 л., 4 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
5. Конкурси та фестивалі, як провідний засіб розвитку виконавства на народних інструментах.	аудиторні	Література до теми	4 л., 2 п., 6 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
6. Особливості інтерпретації музичних стилів у народно-інструментальному виконавстві.	аудиторні	Література до теми	2 л., 6 п., 6 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
Змістовий модуль 2.					
1. Інтерпретація автентичних фольклорних зразків (Карпатського краю) для сучасних народних	аудиторні	Література до теми	4 л., 2 п., 4 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни

інструментів.					
2. Основні виконавські напрями гри на бандурі в Україні та діаспорі, їх характеристика	аудиторні	Література до теми	2 л., 6 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
3. Особливості виконавського стилю цимбалістів: національні традиції та світовий мистецький досвід. Історичний огляд Гуцульських цимбалів.	аудиторні	Література до теми	4 л., 2 п., 4 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
4. Історія виконавства на домрі (кобзі). Виконавське мистецтво гітаристів України та зарубіжжя.	аудиторні	Література до теми	2 л., 2 п., 4 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
5. Формування акордеонно-баянного мистецтва в Україні та за кордоном.	аудиторні	Література до теми	4 л., 2 п., 6 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
6. Сучасний інструментарій. Формування сольного та ансамблевого виконавства на народних інструментах Карпатського регіону.	аудиторні	Література до теми	4 л., 2 п., 4 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
IV семестр					
<i>Загальна кількість годин</i>				<i>60 год.</i>	

<i>Лекційні / практичні</i>			<i>20 / 10 год.</i>		
<i>Самостійна робота</i>			<i>30 год.</i>		
Змістовий модуль 3. Наукові основи виконавства на народних інструментах					
Тема 1. Виконавська техніка	аудиторні	18, 25, 27, 28, 31, 33	2 л., 2 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	1 тиждень
Тема 2. Психофізіологічні основи виконавської техніки. Виховна робота викладача в класі спеціального інструмента.	аудиторні	18, 20, 24, 29, 33, 50,	2 п., 2 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	2 тиждень
Тема 3. Методи опрацювання музичного матеріалу	аудиторні	24, 27, 28, 29, 33, 43, 27	2 л., 2 п.	Згідно системи оцінювання курсу	3 тиждень
Тема 4. Етапи роботи над музичним твором	аудиторні	27-30, 33, 34, 43, 44, 45	2 л., 2 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	4 тиждень
Тема 5. Музична пам'ять	аудиторні	18, 20, 26, 28, 31, 35, 44, 46	2 л., 2 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	5 тиждень
Змістовий модуль 4. Загальні методичні основи роботи над музичним твором					
Тема 1. Підбір програми та початкове ознайомлення з твором	аудиторні	1, 6, 28, 34, 38, 43, 47, 50, 60, 67	2 л., 2 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	6 тиждень
Тема 2. Підбір раціональної аплікатури	аудиторні	16, 32, 40, 41, 45, 48, 56	2 п., 2 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	7 тиждень

Тема 3. Щоденна послідовність роботи. Поділ твору на фрагменти, робота над ними.	аудиторні	27-29, 32, 38, 43, 45, 50, 60	2 л., 2 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	8 тиждень
Тема 4. Типи фрагментів. Опрацювання повільних фрагментів.	аудиторні	27-29, 32, 38, 43, 45, 50, 60	2 п., 2 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	9 тиждень
Тема 5. Робота над віртуозними фрагментами.	аудиторні	24, 5, 6, 7-29, 32, 38, 43, 45, 50, 60	2 п., 2 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	10 тиждень
Тема 6. Робота в передконцертний період.	аудиторні	18, 25, 27-29, 32, 38, 39, 43, 45, 50, 60	2 л., 1 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	11 тиждень
Тема 7. Проблема сценічного хвилювання. Концертні виступи.	аудиторні	18, 25, 27-29, 32, 38, 39, 43, 45, 50, 60	2 л., 1 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	12 тиждень
Тема 8. Перекладення та транскрипції у формуванні виконавської техніки музиканта-виконаця.	аудиторні	16, 21, 37, 51, 61, 63,	4 л.	Згідно системи оцінювання курсу	13 тиждень

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу є уніфікованою та здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» та Порядку організації та проведення оцінювання успішності студентів.

Оцінювання курсу здійснюється з урахуванням усіх видів навчальної роботи за стобальною шкалою і переводиться у національну шкалу та шкалу ЄКТС.

Поточний контроль та оцінювання проводиться безпосередньо викладачем.

Періодичний та семестровий контроль проводиться з метою визначення успішності розвитку бакалавра та засвоєння ними навчальної програми на певному етапі навчання.

Форма контролю: екзамен I семестр та IV семестр.

Критерії оцінювання:

«ВІДМІННО» (90 – 100 балів) виставляється студенту, який: вільно володіє навчальним матеріалом, висловлює свої думки, робить аргументовані висновки, творчо виконує індивідуальні завдання, самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань, показує оригінальний підхід у викладенні основних тем, має конкретні позитивні результати самостійної науково-пошукової діяльності.

«ДОБРЕ» (70 – 89 балів) виставляється студенту, який:

володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні огрішності у порівняннях та формуванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці за зразком, самостійно виконує практичні завдання передбачені програмою.

«ЗАДОВІЛЬНО» (50 – 69 балів) виставляється студенту, який: володіє навчальним матеріалом поверхнево,

	<p>фрагментарно, знайомий з основними поняттями навчального матеріалу, має елементарні, нестійкі навички виконання завдання, невпевнено оперує знаннями будови та художньо-виражальних особливостей інструментів.</p> <p>«НЕЗАДОВІЛЬНО»(25 – 49 балів) виставляється студенту, який: має фрагментарні знання предмету при незначному загальному обсязі навчального матеріалу, під час відповіді допускаються суттєві помилки.</p> <p>«НЕЗАДОВІЛЬНО»(0 – 24 балів) виставляється бакалавру, який: не володіє навчальним матеріалом, виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача.</p>
Вимоги до письмової роботи	У письмовій контрольній роботі розглядаються питання, опрацьовані на лекціях та самостійно. Її проведення дозволяє оцінити якість засвоєння студентами теоретичного матеріалу. Контрольна робота виконується у формі письмових теоретичних питань. Оцінюється від 1 до 10 балів.
Умови допуску до підсумкового контролю	Опрацювання матеріалу курсу. Усні відповіді на практичних заняттях. Порядок та організація контролю знань студентів, умови допуску до підсумкового контролю, визначаються відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника”.

7. Політика курсу

Політика курсу спрямована на те, щоб забезпечити студентам відповідні знання, уміння та навички, які дозволять їм якісно та фахово проводити музично-творчу діяльність. Особлива увага звертається на розвиток професійних якостей, самовдосконалення, розвитку аналітичного мислення та організаторських здібностей.

У взаємовідносинах «викладач–студент» провідними є загальні морально-етичні принципи та правила поведінки, відповідно до Кодексу честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», ухваленого Конференцією трудового колективу ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» 29 грудня 2015 року.

Відвідування занять. Відвідування занять є важливою складовою навчання.

Очікується, що всі бакалаври відвідають заняття курсу. Пропуски занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку.

8. Рекомендована література

1. Агава С. Музыкальные инструменты средневековья в трактатах Абдулгадира Мараги // Народные музыкальные инструменты и инструментальная музыка. Сб. статей и материалов в 2-х ч. – ч. 1. М.: Сов.композитор, 1987. С. 189 – 196.
2. Агажанов А. Русские народные музыкальные инструменты. М.; Л.: Госмузиздат, 1949. 56 с.
3. Агафшин, П. Школа игры на шестиструнной гитаре. Москва : Музыка, 1994.
4. Алендер И. Музыкальные инструменты Китая. М.: Музгиз, 1958. 27 с.
5. Алексеев І. Викладання гри на баяні. Основи методики. К., Образотворче мистецтво, 1957.
6. Андреева Е. Ф. Ударные инструменты современного симфонического оркестра К., «Музична Україна», 1990.
7. Баран Т. Цимбали та музичний професіоналізм: Підручник. Львів: Афіша, 2008. 224 с.
8. Баран Т.М. Концертні цимбали: історико-теоретичний та методологічно-виконавський підходи: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мистецтвознавства: спец. 17.00.03 “Музичне мистецтво” / Т.М. Баран. Київ, 2003. 20 с.
9. Барриос, А. Произведения для шестиструнной гитары. Москва : Музыка, 1989.
10. Барсова И. Книга об оркестре – [2-е изд]. М.: Музыка, 1978. 208 с.
11. Барсова І. Книга про оркестр. Вид. 2-е. К.: Музична Україна, 1988. 160 с.
12. Барток Б. Народная музыка Венгрии и соседних народов. М.: Музыка, 1966. 79 с.
13. Баян вчера, сегодня, завтра // Сов.музыка. 1990. № 2. С.63, 66.
14. Белашова Є., Шпак А. III Международный конкурс и VII Международный фестиваль аккордеонистов в Пекине // Народник. Информационный бюллетень. Москва: Музыка, 2000. № 3. С.3-4.
15. Беседи об оркестре / Д. Рогаль-Левицкий. М., 1961. 288 с.
16. Библиотека гитариста № 209. Москва, 1965.
17. Благодатов Г. История симфонического оркестра. Л., Музыка, 1969. 311 с.
18. Брауэр, Л. Произведения. Москва, 1986.
19. Бурдин И. Пьесе де концерт пентру цамбал. Кишинеу: Катя Молдовеняскэ, 197. 48 с.
20. Вайс, С. Л. Произведения для лютни. США : Орфей, 1998.
21. Василенко С. Инструментовка для симфонического оркестра. М., 1952.
22. Ващенко Г. “Загальні методи навчання”. Підручник для педагогів. Видання перше. К.: Українська Видавнича Спілка, 1997. 441 с.

- 23.Вебер, К. М. Дивертисмент / сост. А. Иванова-Крамского. Москва, 1968.
- 24.Вертков К. К вопросу об украинской кобзе // Проблемы музыкального фольклора народов СССР. М.: Музыка, 1973. С. 275-284.
- 25.Ви́ла-Лобос, Э. Двенадцать этюдов для гитары. Ленинград, 1963.
- 26.Водяний Б.О. Народна інструментальна музика Західного Поділля: проблема еволюції традиційних форм музикування: автореф. дис. на здобуття наук.ступеня канд. мистецтвознавства: спец. 17.00.02 “Музичне мистецтво”. К., 1993. 19 с.
- 27.Воеводин В. Пособие для руководителя студенческого оркестра народных инструментов. К. : Гос. метод.центр учеб. заве-дений к-ри и ис-в, 2003. 143 с.
- 28.Газарян С. В мире музыкальных инструментов. М. : Просвещение, 1985. 223 с.
- 29.Гайденко А.П. Инструментознавство та основи теорії інструментування: Підручник. Х. : Майдан, 2010.156 с.
- 30.Галайская Р. Коротко о зарождении и развитии русского музыкального этноинструментоведения // Народные музыкальные инструменты и инструментальная музыка. – Сб. статей и материалов в 2-х ч. – ч. 1. М.: Сов.композитор, 1987. С. 216 – 228.
- 31.Геварт Ф. Новый курс инструментовки. М., 1913.
- 32.Гитара в концертном зале / сост. В. Максименко. – Москва : Советский композитор, 1984. Вып. 1.
- 33.Гладков Е. Школа игры на цимбалах. Минск: Беларусь, 1983. 128 с.
- 34.Говорушко П. Основы игры на баяне. Л., : Музгиз, 1953.
- 35.Гошовский В.Л. У истоков народной музыки славян: Очерки по муз. Славяноведению. М.: Сов.композитор, 1971. 304 с.
- 36.Грица С. Видатний дослідник фольклору Слов'янщини // Фольклор у просторі і часі: вибрані статті. Тернопіль: Астон, 2000. С. 179-192.
- 37.Грица С. Проблеми репрезентації фольклору на святі народної творчості. // Трансмісія фольклорної традиції: Етномузикологічні розвідки. Київ-Тернопіль: Астон, 2002. С. 205-217.
- 38.Гуменюк А. Українські народні музичні інструменти. К.:Наук.думка, 1967.
- 39.Гуменюк А. Українські народні музичні інструменти, інструментальні ансамблі та оркестри. К.:Муз. Україна, 1959.
- 40.Гуцал В. Грає оркестр українських народних музичних інструментів. К. : Мистецтво, 1978. 168 с.
- 41.Давидов М. А. Київська академічна школа народно-інструментального мистецтва // Матеріали Другої Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні напрямки розвитку академічного народно-інструментального мистецтва». К., 20 – 27 березня, 1998. С.– 11.

42. Давидов М. А. Осмислення українського генія // Укр. муз.газета. 2000. – № 2. С. 5.
43. Давидов М. А. Проблеми розвитку академічного народно-інструментального мистецтва в Україні: Збірник статей. К.: Видавництво ім. Олени Теліги, 1998. 207 с.
44. Давидов М. А. Провесінь талановитої молоді // Укр. муз.газета. 2000. № 2. С. 2.
45. Давидов М. А. Теоретичні основи формування виконавської майстерності баяніста: Навчальний посібник для вищ. муз. навч. закладів. К.: Муз. Україна, 1997. 240 с.
46. Давидов М. Київська академічна школа народно-інструментального мистецтва: посібник / Давидов М. К. : НМАУ, 1998. 224 с.
47. Джулиани, М. Концерт № 3. Транскрипція для гітари с квітетом / сост. А. Іванова-Крамського. Москва : Музыка, 1969.
48. Джулиани, М. Тема с варіаціями и полонез для гітари и фортепіано / сост. Н. Іванової-Крамської. Москва, 2002.
49. Діабеллі, А. Три сонати для гітари. Прелюдіи / сост. Н. Іванової-Крамської. Москва, 2002.
50. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: Навчальний посібник / І.М. Дичківська К.: Академвидав, 2004. 352 с.
51. Діражниця Л. Оригінальний репертуар оркестрів народних інструментів УРСР (1930 – 1970 рр.). Л., 1982. 39 с.
52. Дутчак В. Аранжування для бандури. Івано-Франківськ: Плай, 2001.
53. Дутчак В. Динаміка конструкції бандури в Україні та діаспорі // Мистецтвознавство. Вісник Прикарпатського університету. – В. VI. Івано-Франківськ: Плай, 2004. С. 157-167.
54. Дутчак В. Професійні засади бандурного мистецтва // Бандура. 1997. № 59-60.
55. Жеплінський Б. Коротка історія кобзарства в Україні. Львів: Край, 2000. 195 с.
56. Жіновіч І. Школа ігры на цимбалах. Мінск: Беларусь, 1974. 112 с.
57. Земцовський І. Музикальний інструмент и музикальне мышление // Народные музикальные інструменти и інструментальна музика: сб. статей и матеріалів. – Ч. 1. М.: Сов. композитор, 1987.
58. Золотий репертуар гітариста «На пути к Баху» транскрипції для одної и двох гітар / сост. В. Кузнецова. Санкт-Петербург : Композитор, 2004.
59. Іванов-Крамської, А. Избранные произведения для шестиструнной гітари. Москва, 1970.
60. Іванов-Крамської, А. Избранные произведения для шестиструнной гітари / сост. Н. Іванова-Крамської. Москва : Музыка, 1983.

61. Іваницький А. Українська народна музична творчість. К.: Муз.Україна, 1990. 336 с.
62. Іваницький А. Українська народна музична творчість: навч. посіб. / під ред. М. Поплавського / М-во культури і мистецтв України; КНУКіМ. – [2-е вид., допрацьоване]. К. : Музична Україна, 1999. 222 с.
63. Іванов Є. Акордеонно-баянне мистецтво України // Музичне виконавство. Науковий вісник. — Книга 4. Випуск 5. К., 2000. С. 25—36.
64. Іванов Є. О. Академічне баянно-акордеонне мистецтво на Україні (історичний аспект): Музичне мистецтво: Автореферат дисертації на зд. наук.ст. канд. мистецтвознавста. К., 1995.
65. Іванов Є. О. Кафедра народних інструментів НМАУ як осередок професіонально-академічного акордеонно-баянного мистецтва // Матеріали Другої Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні напрямки розвитку академічного народно-інструментального мистецтва». К., 20 – 27 березня, 1998. С. 41—44.
66. Іванов П. Оркестр українських народних інструментів. К. : Музична Україна, 1981. 110 с.
67. Квитка К. Избранные труды в двух томах. М.:Сов. Композитор, 1973.
68. Кирдан Б., Омельченко А. Народні співці-музиканти на Україні. К.: Музична Україна, 1980. 181 с.
69. Кодаї З., Харі Янош. Симфонічна сюїта: Партитура. К.: Муз.Україна, 1985. 144 с.
70. Колесса Ф. Мелодії українських народних дум. К.: Наукова думка, 1969. 591 с.
71. Колесса Ф. Музикознавчі праці / Упоряд. та комент. С.І.Грици. К.: Наукова думка, 1970. 592 с.
72. Комаренко В. Український оркестр народних інструментів. К.: Держ. в-во обр. м-ва і муз.л-ри УРСР, 1960. 83с.
73. Конопленко-Запорожець П. Кобза і бандура. Вінніпег, Канада, 1963. 167 с.
74. Концертні твори для цимбалів: Навч. посібник // Костенко О. (автор перекладень та методичних коментарів) Харків: ОНМЦПК, 2007. 121 с.
75. Кращі баяністи України // Музика. 1979. — № 5. С. 28.
76. Кречун В., Сырбу В. Методэ де цамбал. Кишинэу: Литература артистикэ, 1982. 164 п.
77. Кужелев Д. О. Актуальні проблеми виконавства баяністів (80—90-і рр.) // Матеріали Другої Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні напрямки розвитку академічного народно-інструментального мистецтва». К., 20 – 27 березня, 1998. С. 58 – 59.
78. Кужелев Д. О. Баянне виконавство в музичній культурі 70—90-х років // Музичне виконавство. Науковий вісник. – Книга 4. – Випуск 5. К., 2000. С.

48 – 57.

79. Кужелєв Д. О. Перспективи зростання // Музика. 1984. – № 4. С. 19 – 20.
80. Максимов Е. Ансамбли и оркестры баянистов. М. : Музыка, 1966.
81. Мельничук С. Концертні твори для цимбалів: Науково-методичний посібник. Рівне: РДГУ, 2007. 160 с.
82. Незовибатько О. Школа гри на українських цимбалах. К.: Мистецтво, 1966. 301 с.
83. Попічук Д. Концертні твори для цимбал і фортепіано. К.: Муз. Україна, 1981. 63 с.
84. Сидоров В. Манок – музикальний інструмент епохи неоліта // Народные музыкальные инструменты и инструментальная музыка. – Сб. статей и материалов в 2-х ч. – ч. 1. М.: Сов.композитор, 1987. С.157 – 163.

БАЯН, АКОРДЕОН.

1. Алексеев И. Д. Методика преподавания игры на баяне. Москва, 1961. 156 с.
2. Акимов Ю. Исполнение как форма существования музыкального произведения. *Баян и баянисты*, Вып.3. Москва, 1977. С.147–172.
3. Акимов Ю., Кузовлев В. О проблеме сценического самочувствия исполнителя баяниста. *Баян и баянисты*. Вып.4. Москва, 1978. С.79–97.
4. Бай Ю. Методические рекомендации по совершенствованию навыков управления правильными движениями баяниста. Запорожье, 1981. 22 с.
5. Бай Ю. Работа баяниста над развитием техники леджьеро. Запорожье, 1982. 24 с.
6. Бесфамильнов В., Семешко А. Воспитание баяниста. Київ, 1989. 198 с.
7. Баян и баянисты : Сб. метод.ст. – Москва, 1970. 1987.
8. Вып. 1 / Сост. и общ.ред. Ю. Т. Акимова, 1970. 112 с.
9. Вып. 2 / Сост. и общ.ред. Ю.Т. Акимова, 1974. 129 с.
10. Вып. 3 / Сост. и общ.ред. Ю.Т. Акимова, 1977. 173 с.
11. Вып. 4 / Сост. и общ.ред. Ю.Т. Акимова, 1978. 116 с.
12. Вып. 5 / Сост. и общ.ред. Ю.Т. Акимова, 1981. 133 с.
13. Вып. 6 / Сост. и общ.ред. Б. М. Егорова, С.В.Колобкова, 1984. 128 с.
14. Вып. 7 / Сост. и общ.ред. Б. М. Егорова, С. В. Колобкова, 1987. 77 с.
15. Беляков В., Стативкин Г. Аппликатура готово-выборного баяна. Москва, 1978. 86 с.
16. Власов В.П. Методика работы баяниста над полифоническими произведениями. Москва, 1991. 95 с.
17. Власов В. Способы исполнения штрихов на баяне. Одесса, 1980. 24 с.
18. Вицинский А. Психологический анализ работы пианиста-исполнителя над музыкальным произведением. *Музыкальная психология: Ежегодник*. Москва, 1992. С.186–202.
19. Говорушко П. Основы игры на баяне. Москва, 1966. 124 с.
20. Гольденвейзер А. Об исполнительстве. *Вопросы фортепианного*

- исполнительства*: Вып.1.Москва, 1965. С.21–49.
- 21.Горенко Л.М. Некоторые особенности исполнения полифонических произведений И.С.Баха на баяне. Методические рекомендации для студентов. Харьков: 1983. 50 с.
  - 22.Готсдинер А. Подготовка учащихся к концертным выступлениям.*Методические записки по вопросам музыкального образования*: Вып.3. Москва, 1991. С.182–192.
  - 23.Давидов М. Основи формування виконавської майстерності баяніста. Київ, 1983. 188 с.
  - 24.Давидов М. Теоретичні основи формування виконавської майстерності баяніста. Київ, 1997. 202 с.
  - 25.Єременко З. Виховання виконавської культури у студентів консерваторії. *Мистецтво і виховання творчої особистості*. Київ, 1988. С. 50–119.
  - 26.Заболоцкий Ю. Воспитание и психологическая организация мышления музыканта-исполнителя. *Актуальные проблемы музыкального образования*: Київ, 1990. С.70-111.
  - 27.Коган Г. У врат мастерства. Москва, 1969.198 с.
  - 28.Коган Г. Работа пианиста. Москва, 1969. 186 с.
  - 29.Коган Г. Психотехническая школа и работа над движением при обучении игре на фортепиано. Точки зрения представителей музыкальной педагогики.*Советская музыка*. 1978. № 3. С.99–110.
  - 30.Кузовлев В. О повышении эффективности занятий в классе баяна.*Музыкальная педагогика и исполнительство на русских народных инструментах*. Москва, 1984. С.80–109.
  - 31.Либерман Е. Работа над фортепианной техникой. Москва, 1971. 150 с.
  - 32.Липс Ф. Искусство игры на баяне. Москва, 1985. 177 с.
  - 33.Мартинсен К. Индивидуальная фортепианная техника. Москва, 1966. 234 с.
  - 34.Метнер М. Повседневная работа пианиста и композитора. Москва, 1963. 98 с.
  - 35.Муцмахер В. К вопросу о формировании логической памяти. *Проблемы фортепианной педагогики и исполнительства*. Москва,1978. С.48–58.
  - 36.Михель П. Психологические аспекты упражнения в процессе обучения музыке.*Вопросы воспитания музыканта исполнителя*. Вып.68. Москва, 1983. С.25–41.
  - 37.Оберюхтин М. Расчлененность музыки и смена направления движения меха.*Баян и баянисты*. Вып.4.Москва, 1978. С.33–54.
  - 38.Онегин А. Е. Школа игры на баяне. Москва, 1962. 224 с.
  - 39.Ориентлихельман А. Подготовка ученика к открытому выступлению.*Вопросы методики начального музыкального образования*. Москва, 1981. С.145–164.
  - 40.Полетаев А. Пятипальцевая аппликатура на баяне. Москва, 1962. 27 с.
  - 41.Ризоль Н. Принципы применения пятипальцевой аппликатуры на баяне. Москва, 1977. 279 с.
  - 42.Ризоль Н.И., Яшкевич И.А. Школа двойных нот для баяна. Київ, 1989. 57с.
  - 43.Савшинский С. Пианист и его работа. Ленинград, 1961. 188 с.

44. Савшинский С. Работа пианиста над музыкальным произведением. Ленинград, 1964. 234 с.
45. Семешко А.А. Баян в педвузі. Кривий Ріг, 1993. 150 с.
46. Соколов Ф. О музыкальной памяти пианистов исполнителей. *Музыкальное исполнительство*: № 6. 1970. С.144–160.
47. Цыпин Г. Обучение игре на фортепиано. Москва, 1984. 154 с.
48. Шульпяков О. Техническое развитие музыканта исполнителя. Ленинград, 1973. 78 с.

БАНДУРА

49. Баштан С. В. Методика роботи з ансамблем бандуристів. Київ, 1982. 98 с.
50. Баштан С., Омельченко А. Школа гри на бандурі. Київ, 1989. 120 с.
51. Брояко Н. Теоретичні аспекти виконавської техніки бандуриста. Івано-Франківськ, 1997. 165 с.
52. Герасименко О. Деякі особливості створення репертуару для наших ансамблів бандуристів. *Бандура*. 1989. №29–30.
53. Гуменюк А. Українські народні музичні інструменти. Київ, 1967. 155 с.
54. Дутчак В. Гнат Хоткевич і бандурне мистецтво України. *Українознавство: документи, матеріали, раритети*. Івано-Франківськ, 1999. С. 89 – 97
55. Дутчак В. Розвиток професійних засад бандурного мистецтва 1970-1990 років. Творчість і виконавство. дис. ... канд. мистецтв. Київ, 1996. 24 с.
56. Кабачок В., Юцевич Є. Школа гри на бандурі. Київ, 1958. 120 с.
57. Кирдан Б., Омельченко А. Народні співці музиканти на Україні. Київ, 1980. 167 с.
58. Колесса Ф. Мелодії українських народних дум. Київ, 1969. 124 с.
59. Лавров Ф. Кобзарі. Київ, 1980. 98 с.
60. Пухальський Я. Методика преподавания игры на бандуре. Київ, 1978. 166 с.
61. Пшеничний Д. Аранжування для народних інструментів. Київ, 1980. 144 с.
62. Скляр І. Київсько-харківська бандура. Київ, 1971. 78 с.
63. Хоткевич Г. Бандура і її можливості. *Українознавство: документи, матеріали, раритети*. Івано-Франківськ, 1999. С.322–348.
64. Штокалко З. Кобзарський підручник. Київ, 1992. 132 с.

ЦИМБАЛИ

Методично-нотогографічна література

65. Бурдин И. Пьесе де концерт пентру цамбал. Кишинэу, 1976. 48 с.
66. Гладков Е. Школа игры на цимбалах. Минск, 1983. 128 с.
67. Жинович И. Школа игры на цимбалах. Минск, 1974. 112 с.
68. Задор Д. Концерт для цимбалів та симфонічного оркестру: Клавір. Київ, 1987. 36 с.
69. Кодаї З. Харі Янош. Симфонічна сюїта: Партитура. Київ, 1985. 144 с.
70. Концертні твори для цимбалів: Навч.Посібник. Костенко О. (автор перекладень та методичних коментарів) Харків, 2007. 121 с.

- 71.Крэчун В., Сырбу В. Медодэ де цамбал. Кишинэу, 1982. 164 с.
- 72.Мельничук С. Концертні твори для цимбалів: Науково-методичний посібник. Рівне, 2007. 160 с.
- 73.Незовибатько О. Школа гри на українських цимбалах. Київ, 1966. 301 с.
- 74.Попічук Д. Концертні твори для цимбал і фортепіано. Київ, 1981. 63 с.
- 75.Попічук Д. Цимбали. 1-3 класи. Київ, 1984. 71 с.
- 76.Попічук Д. Цимбали. 2-4 класи. Київ, 1985. 88 с.
- 77.Попічук Д. Цимбали. - 1 вип. Київ, 1987. 64 с.
- 78.Попічук Д. Цимбали. - 2 вип. Київ, 1991. 72 с.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Історія, теорія та методика виконавства
Рівеньвищоїосвіти	бакалавр
Викладач (-і)	Волощук Юрій Іванович
Контактний телефон викладача	+380997452710
Е-mailвикладача	yurii.voloshchuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	лекції, практичні заняття, самостійна робота студентів
Обсяг дисципліни	180 год., 6 кредитів ECTS
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://ceeq.pnu.edu.ua/
Консультації	
2. Анотація до курсу	
<p>Одне з найважливіших завдань українських вищих музичних навчальних закладів полягає в підготовці висококваліфікованих фахівців, здатних до виконавської та педагогічної діяльності. З цією метою у вищих навчальних закладах, де здійснюється підготовка фахівців за спеціальністю “Музичне мистецтво”, у навчальні плани введено курс “Історія, теорія та методика виконавства”, якому належить важлива роль у циклі спеціальних дисциплін.</p> <p>Теоретичні положення курсу методики ґрунтуються на досвіді майстрів української скрипкової школи й на педагогічних досягненнях кращих представників європейського скрипкового мистецтва минулого та сучасності. Вивчаючи історичні аспекти становлення скрипкових шкіл, висвітлюючи основні принципи викладання гри на скрипці, вони дають студентам загальне спрямування в їхній педагогічній та виконавській практиці, допомагають аналізувати й узагальнювати власні педагогічні навички.</p> <p>Досвід роботи українських вищих навчальних музичних закладів показав, що підготовка студентів до педагогічної діяльності не може обмежуватися ознайомленням з такими суто методичними проблемами навчання, як визначення музично-виконавських здібностей дітей, методика проведення уроку на різних етапах навчання, принципи роботи над вивченням музичних творів тощо. Успіх педагогічної роботи залежить ще й від засвоєння теоретичних основ скрипкового виконавства, які охоплюють питання аналізу природи скрипково-технічних прийомів, форми пристосування до них організму людини, процесу планомірного розвитку окремих сторін музичних здібностей і музичного мислення вихованців у зв’язку з опануванням специфіки інструменту.</p>	

Отже, сформований фахівець у галузі музичного мистецтва мусить знати історію виконавського мистецтва, орієнтуватися у виконавських та композиторських стилях. Він також повинен розуміти, якою має бути методика навчання і чого саме треба навчати. Якщо випускник матиме виразне уявлення не лише про можливі шляхи навчання, а й про цілі, на досягнення яких повинні бути спрямовані його зусилля, то це допоможе йому вести педагогічну роботу творчо і цікаво.

3. Мета та цілі курсу

Метою викладання навчальної дисципліни “Історія, теорія та методика виконавства (струнно-смичкові інструменти)” є всебічне вивчення студентами вищих мистецьких навчальних закладів історії скрипкового мистецтва країн Європи; розвиток художнього кругозору студентів і їх здатності орієнтуватися в різноманітних стилях і напрямках в галузі скрипкового виконавства, педагогіки і творчості; вивчення широкого кола питань, пов’язаних з проведенням уроку зі спеціального інструменту (скрипка) на різних етапах навчання, з особливостями роботи над інструктивним матеріалом та музичними творами різних форм і жанрів.

Основними завданнями вивчення дисципліни “Історія, теорія та методика виконавства (струнно-смичкові інструменти)” є:

- знання основних етапів становлення та розвитку скрипкового мистецтва країн Європи;
  - вивчення історії виникнення струнно-смичкових інструментів;
  - ознайомлення з найбільш відомими європейськими школами скрипкового виконавства;
  - досконале володіння матеріалом з історії скрипкового виконавства, педагогіки та творчості в Україні;
  - ознайомлення з анатомо-фізіологічними особливостями виконавського апарату скрипаля;
  - вивчення методики проведення уроку на різних етапах навчання;
  - оволодіння теоретичними основами скрипкового виконавства, які охоплюють питання аналізу природи скрипково-технічних прийомів, форми пристосування до них організму людини, процесу планомірного розвитку окремих сторін музичних здібностей і музичного мислення учнів у зв’язку з опануванням специфіки інструменту;
  - узагальнення загальномузичних та специфічних засобів фразування на скрипці;
  - усвідомлення особливостей роботи над інструктивним матеріалом та художніми творами;
- знання основних етапів роботи над музичним твором.

4. Результати навчання (компетентності)

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК1. Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК2. Здатність розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.
- ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК9. Здатність до шанобливого й дбайливого ставлення до історичної спадщини і культурних традицій.
- ЗК14. Здатність до використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК15. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Фахові компетентності (ФК):

- ФК3. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.
- ФК4. Здатність усвідомлювати взаємозв’язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.
- ФК5. Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.
- ФК6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.
- ФК7. Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.
- ФК9. Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.
- ФК10. Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.

- ФК11. Здатність оперувати професійною термінологією.
 ФК13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.
 ФК17. Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології виконавської та педагогічної діяльності.
 ФК18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

Програмні результати навчання (ПРН):

- ПРН2. Володіти методами та навичками оркестрової та ансамблевої гри, репетиційної роботи та концертних виступів.
 ПРН3. Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.
 ПРН4. Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.
 ПРН6. Демонструвати спроможність до самостійного дослідження наукової проблеми в галузі музичного мистецтва та написання роботи відповідно до вимог, готовність дискутувати і аргументувати власну позицію.
 ПРН7. Володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах.
 ПРН8. Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.
 ПРН12. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.
 ПРН13. Вміти здійснювати педагогічну діяльність.
 ПРН14. Використовувати на професійному рівні методи та прийоми викладання гри на інструменті.
 ПРН15. Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.
 ПРН17. Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу					
Вид заняття			Загальна кількість годин		
лекції			60		
практичні / семінарські			30		
самостійна робота			90		
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/ вибірковий		
I, IV	Музичне мистецтво	I - II	Нормативний		
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год.	Вага оцінки	Термін виконання
I семестр Змістовий модуль 1					
Ознайомлення зі «Студентським путівником Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника».	семінар		1	макс. 100 б.	вересень
Історія виникнення струнно-смічкових інструментів. Італійське скрипкове мистецтво XVI-XVIII століть. Творчість А.Кореллі, П.Локателлі, А.Вівальді,	семінар	1-3, 14, 16, 28	2	макс. 100 б.	вересень
Німецьке скрипкове мистецтво XVI-XVIII століть. Творчість	семінар	1-3, 14, 16, 28	2	макс. 100 б.	вересень

Й.Баха. Австрійське скрипкове мистецтво XVI-XVIII століть. Скрипкова творчість В.Моцарта.					
Польське та чеське скрипкове мистецтво XVI-XVIII століть.	семінар	1-3, 14, 16, 28	2	макс. 100 б.	жовтень
Школа Паризької консерваторії XIX століття. Педагогічні та методичні здобутки Байо, Роде і Крейцера. Німецька скрипкова школа XIX століття. Виконавська та композиторська творчість Л.Шпора та Ф.Давида.	семінар	1-3, 14, 16, 28	2	макс. 100 б.	жовтень
Бельгійська школа XIX століття та її зв'язок з французьким виконавським мистецтвом. Виконавська та композиторська творчість Ш.Беріо, А.Вьєтана, Е.Ізаї.	семінар	1-3, 14, 16, 28	2	макс. 100 б.	жовтень
Н.Паганіні – найвизначніший представник віртуозно-романтичного стилю.	семінар	1-3, 14, 16, 28	1	макс. 100 б.	листопад
Польська скрипкова школа XIX століття. Виконавська та композиторська творчість К.Ліпінського, А.Контського та Г.Венявського.	семінар	1-3, 14, 16, 28	2	макс. 100 б.	листопад
I семестр Змістовий модуль 2					
Російське скрипкове мистецтво від витоків до 1850 року.	семінар	5-13, 19, 20, 22, 29, 31	1	макс. 100 б.	листопад
Російське скрипкове мистецтво 1850-1917 років.	семінар	5-13, 19, 20, 22, 29, 31	1	макс. 100 б.	грудень
Російське скрипкове мистецтво радянського періоду.	семінар	5-13, 19, 20, 22, 29, 31	1	макс. 100 б.	грудень
Скрипкова та камерно-ансамблева творчість російських композиторів.	семінар	5-13, 19, 20, 22, 29, 31	1	макс. 100 б.	грудень
Українське скрипкове мистецтво від витоків до 1917 року.	семінар	5-13, 19, 20, 22, 29, 31	1	макс. 100 б.	грудень
IV семестр Змістовий модуль 1					
Постановка правої руки скрипаля.	практичне заняття	32-33, 48, 52-55, 58-61, 65	0,5	макс. 100 б.	лютий
Звуковидобування як основа виконавського мистецтва.	практичне заняття	32-33, 48, 52-55, 58-61, 65	1	макс. 100 б.	лютий
Штрихова техніка як	практичне	32-33, 48, 52-55,		макс.	лютий

виражальний засіб скрипкового виконавства. Класифікація штрихів.	заняття	58-61, 65	0,5	100 б.	
Штрихи як засіб фразування, зв'язок штрихів та динаміки.	практичне заняття	32-33, 48, 52-55, 58-61, 65	0,5	макс. 100 б.	березень
Постановка лівої руки скрипалю.	практичне заняття	32-33, 48, 52-55, 58-61, 65	0,5	макс. 100 б.	березень
Зміна позицій. Основні елементи руху лівої руки.	практичне заняття	32-33, 48, 52-55, 58-61, 65	1	макс. 100 б.	березень
Типи переходів за Янкелевичем.	практичне заняття	32-33, 48, 52-55, 58-61, 65	0,5	макс. 100 б.	квітень
Аплікатура, загальні поняття. Принцип вибору аплікатури в залежності від стилю твору та манери виконання.	практичне заняття	32-33, 48, 52-55, 58-61, 65	1	макс. 100 б.	квітень
Інтонація, визначення поняття. Індивідуальна інтонація та гра в ансамблі. Залежність інтонації від регістру, темпу, вібрації та ін. Типові помилки в інтонуванні.	практичне заняття	32-33, 48, 52-55, 58-61, 65	1	макс. 100 б.	квітень

IV семестр
Змістовий модуль 2

Вібрато як виконавська навічка і як засіб художньої виразності. Характеристики вібрата. Види. Розвиток навичок художнього гозастосування вібрата.	практичне заняття	32-33, 48, 52-55, 58-61, 65	1	макс. 100 б.	квітень
Ритм, метр. Темп, його роль у синтезі музичного цілого.	практичне заняття	32-33, 48, 52-55, 58-61, 65	0,5	макс. 100 б.	травень
Динаміка і музична виразність. Динамічний план твору.	практичне заняття	44, 46, 47, 49, 50, 63	1	макс. 100 б.	травень
Фразування: художні засоби; штрихи та артикуляція. Агогіка як засіб фразування	практичне заняття	44, 46, 47, 49, 50, 63	1	макс. 100 б.	травень
Етапи роботи над музичним твором.	практичне заняття	44, 46, 47, 49, 50, 63	1	макс. 100 б.	червень

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	<p>I семестр Змістовий модуль 1 – 25 балів Змістовий модуль 2 – 25 балів Іспит – 50 балів Підсумкова оцінка – 100 балів</p> <p>II семестр Змістовий модуль 1 – 25 балів Змістовий модуль 2 – 25 балів Іспит – 50 балів Підсумкова оцінка – 100 балів</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	До складання іспиту допускаються студенти, які за результатами двох змістових модулів набрали не менше як 25 балів.

7. Політика курсу

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Історія, теорія та методика виконавства» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра спеціальності «Музичне мистецтво». Предметом вивчення навчальної дисципліни є питання історії скрипкового виконавства країн Європи як цілісного, взаємопов'язаного процесу, а також теоретичні основи виконавського мистецтва та методика викладання гри на скрипці.

Міждисциплінарні зв'язки: Сучасний етап мистецької освіти характеризується пошуками нових підходів до навчально-виховних завдань, що вимагає підготовки нової генерації виконавських кадрів. Навчальна дисципліна «Історія, теорія та методика виконавства» займає вагомe місце в переліку нормативних дисциплін, таких як: історія світової та української музики, музична психологія, музична педагогіка, а також інших дисциплін, що передбачені навчальним планом при підготовці майбутнього фахівця, оволодіння якими допомагає студентам якнайкраще опанувати свій фах.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів: 1. Історія скрипкового виконавства країн Західної Європи. 2. Історія скрипкового виконавства слов'янських народів. 3. Теоретичні основи скрипкового виконавства. 4. Методичні засади викладання гри на скрипці

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 180 годин (90 – аудиторна робота, 90 – самостійна робота), 6 кредитів ЕКТС.

8. Рекомендована література

Історія виконавства

1. Бахталовська О. Інтерпретації виконавського романтичного стилю у скрипковій музиці XIX століття: навчально-методичний посібник. Ів.-Франківськ: Симфонія форте, 2011. 188 с.
2. Белецкий И. Антонио Вивальди. Л., 1975. 87 с.
3. Благовещенский И.П. Из истории скрипичной педагогики. Минск, 1980. 57 с.
4. Витачек Е.Ф. Очерки по истории изготовления смычковых инструментов. М., 1964. 66 с.
5. Волощук Ю.І. Жанрово-стильова палітра скрипкової музики композиторів Східної Галичини 20-30-х років XX століття // Музичне мистецтво і культура: науковий вісник Одеської національної музичної академії імені А. В. Нежданової. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2021. Вип. 32. Книга 1. С. 44-57.
6. Волощук Ю.І. Концертне життя Галичини і виконавсько-пропагандистська діяльність провідних галицьких скрипалів (1848-1939). К.: Знання, 1999. 33с.
7. Волощук Ю.І. Музичні навчальні заклади Галичини у підготовці скрипалів-професіоналів і аматорів (1848-1939). К.: Знання, 1999. 46 с.
8. Волощук Ю.І. Особливості фахової підготовки скрипалів у австрійських та польських навчальних закладах Східної Галичини другої половини XIX – першої третини XX століття // Актуальні питання гуманітарних наук. Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2021. Вип. 35. С. 60-67.
9. Волощук Ю.І. Скрипкова музика композиторів Галичини 1919-1939 років у контексті розвитку європейського модернізму // Вісник Прикарпатського університету. Мистецтвознавство. Вип. 3. Івано-Франківськ: Плай, 2001. С. 161-169.
10. Волощук Ю.І. Скрипкова музика у творчості композиторів Галичини: національні традиції і європейські модерністські тенденції. К.: Редакція «Бюлетеня ВАК України», 1999. 40 с.
11. Волощук Ю.І. Скрипкове виконавське мистецтво Східної Галичини другої половини XIX – першої третини XX століття: національні традиції та поліетнічні культурні взаємини: навчальний посібник. Ів.-Франківськ: Вид-во Прикарпатського нац. університету ім. В. Стефаника, 2012. 130 с.
12. Волощук Ю.І. Спецкурс “Українське скрипкове мистецтво”: навчально-методичний посібник. Ів.-Франківськ: Гостинець, 2002. 83 с.
13. Волощук Ю.І. Фахова підготовка скрипалів у Вищому музичному інституті імені М. Лисенка: національні традиції та європейський мистецький досвід (1903-1939 рр.) // Вісник Прикарпатського університету. Мистецтвознавство. Вип. 2. Івано-Франківськ: Плай, 2000. С. 37-45.
14. Вольдман Я.И., Токина Н.Н. Венское скрипичное искусство XVIII-XIX веков. Саратов, 1978. 101 с.
15. Вуйтевич Е. Историческое развитие польско-русских музыкальных связей в области смычкового исполнительства: Автореф. дисс. ... канд. иск. М., 1987. 17 с.

16. Гинзбург Л., Григорьев В. История скрипичного искусства. М., 1990. Т.1. 285 с.
17. Гинзбург Л.С. Джузеппе Тартини. М., 1969. 56 с.
18. Григорьев В.Ю. История польского скрипичного искусства XIX века: Автореф. дисс.... канд. иск. М., 1981. 19 с.
19. Заранський В.І. Український скрипковий концерт. Тенденції жанрово-стильової динаміки: Автореф. дис. ... канд. мист. К., 2001. 124 с.
20. Капилов А.Л. Развитие скрипичного искусства в Белоруссии в XIX – начале XX вв.: Автореф. дисс.... канд. иск. М., 1981. 16 с.
21. Колбин Д.П. Скрипичные концерты В.Моцарта: Автореф. дисс... канд. иск. М., 1970. 18 с.
22. Котляров Б.Я. О скрипичной культуре в Молдавии. Кишинев, 1955. 85 с.
23. Крих Т. ЮрійКрих: Спогади. Статті. Рецензії. Листування. Коломия: Вік, 1996. 96 с.
24. Лапсюк В. Джерелаукраїнськоїскрипковоїкультури // Музика. К., 1981. №6. С. 25-26.
25. Лапсюк В. КиївськийскрипальМ.Сікард // Музика. К., 1984. №4. С. 30-31.
26. Лисько З. Роман Придаткевич (до 100-річчя від дня народження) // Музика. К., 1995. №6. С. 22.
27. Михальчишин Я. З музикоюкрізьжиття. Львів: Каменяр, 1992. 232 с.
28. Раабен Л. Жизнь замечательных скрипачей. М., Л., 1967.
29. Раабен Л. История русского и советского скрипичного искусства. Л.: Музыка, 1978. 199 с.
30. Черепанин М.В. Музична культура Галичинидругоїполовини XIX – першоїполовини XX ст.: Монографія. К.: Вежа, 1997. 328 с.
31. Ямпольский И.М. Русское скрипичное искусство: Очерки и материалы. М., Л.: Музгиз, 1951. Т.1. 516 с.
Теорія та методика виконавства
32. Агарков О. Вибрато в игре на скрипке. М., 1956. 42 с.
33. Ауэр Л. Моя школа игры на скрипке. М., 1965. 69 с.
34. Барановский П., Юцевич Е. Звуковысотный анализ свободного мелодического строя. М., 1956. 51 с.
35. Беленький Б., Эльбойм Э. Педагогические принципы Л.М.Цейтлина. М., 1990. 89 с.
36. Волощук Ю.І. Діяльність консерваторії Галицького музичного товариства у Львові з підготовки скрипалів-професіоналів та аматорів // Посвіт: наукове видання УЦКД та КНУКіМ. 2000. Вип. 1. С. 11-13.
37. Волощук Ю.І. КонцертнежиттяГаличини і виконавсько-пропагандистськадіяльністьпровіднихгалицькихскрипалів (1848-1939). К.: Знання, 1999. 33с.
38. Волощук Ю.І. Музичні навчальні заклади Галичини у підготовці скрипалів-професіоналів і аматорів (1848-1939). К.: Знання, 1999. 46 с.
39. Волощук Ю.І. Фахова підготовка скрипалів у Вищому музичному інституті імені М.Лисенка: національні традиції та європейський мистецький досвід (1903-1939 рр.) // Вісник Прикарпатського університету. Мистецтвознавство. Вип. 2. Івано-Франківськ: Плай, 2000. С. 37-45.
40. Благой Д. Мистецтво камерного ансамблю і музично-педагогічнийпроцес // Камерний ансамбль. М., 1979. 54 с.
41. Гинзбург Л., Григорьев В. История скрипичного искусства. М., 1990. Т.1. 285 с.
42. Гинзбург Л.С. Камерна музика в сучасній музичній практиці // Камерний ансамбль. М., 1979. 39 с.
43. Гинзбург Л. О работе над музыкальным произведением. М., 1954. 89 с.
44. Готсдинер А. Подготовка учащихся к концертным выступлениям // Методические записки по вопросам музыкального образования. Вып.3. М., 1991. С. 182-192.
45. Гринберг М., Пронин В. В классе П.С.Столярского // Музыкальное исполнительство. М., 1970. Вып. 6. С.162-193.
46. Гундер Л. Плюралізм інтерпретації як формування художньої концепції камерно-інструментального виконавства // Вісник Прикарпатського університету. Мистецтвознавство. Випуск III. Івано-Франківськ: Плай, 2001. С. 19-25.
47. Зибцев О.Л. З досвіду роботи педагога класу камерного ансамблю // Камерний ансамбль. М., 1979. 51 с.
48. Камилларов Е. О технике левой руки скрипача. М., 1961. 60 с.
49. Князев В. Сценічне хвилювання у концертній діяльності виконавця // Вісник Прикарпатського університету. Мистецтвознавство. Випуск III. Івано-Франківськ: Плай, 2001. С. 41-48.
50. Коган Г. У врат мастерства. М., 1961. 90 с.

51. Мострас К. Динамика в скрипичном искусстве. М., 1956. 48 с.
52. Мострас К. Интонация на скрипке. М., 1948. 53 с.
53. Мострас К. Ритмическая дисциплина скрипача. М., 1951. 51 с.
54. Мострас К. Система домашних занятий скрипача. М., 1956. 47 с.
55. Муратов С. Образно-художественные и технические ресурсы штриховой техники скрипача: Дисс.... канд. иск. К., 1993.
56. Раабен Л. История русского и советского скрипичного искусства. Л.: Музыка, 1978. 199 с.
57. Стеценко В. Методика навчання гри на скрипці. Ч.1. К., 1974. 165 с.
58. Стеценко В. Методика навчання гри на скрипці. Ч.2. К., 1982. 134 с.
59. Струве Б. Типовые формы постановки рук у инструменталистов (смычковая группа). М., 1932. 40 с.
60. Струве Б. Вибрация как исполнительский навык игры на смычковых инструментах. М., 1933. 33 с.
61. Струве Б. Пути начального развития скрипачей и виолончелистов. М., 1952. 44 с.
62. Фикельберг Н. Яворский Б. об исполнительстве // Музыкальное исполнительство. №10. М.: Музыка, 1989. С.50-54.
63. Юсов С.О. Видатні викладачі скрипкових класів Київської консерваторії // Українське музикознавство. К., 1989. Вип.25. С.5-19.
64. Ямпольский И. Основы скрипичной аппликатуры. М., 1955. 69 с.
65. Студентський путівник Прикарпатського національного університету імені В.Стефаника.

Викладач _____ /Волощук Ю.І./

